

A táborok támogatói a múzeumok, megyei, helyi tanácsok, művelődési intézmények, úttörőelnökségek, TIT helyi szervezetei, néhány helyen gazdasági egységek (elsősorban tsz-ek), üzemek voltak. A legtöbb táborban a résztvevők is hozzájárultak a költségekhez.

Az említett táborok nem önkényes kiemelés eredményei. Sajnos csak 37 tábori beszámolót használhatunk fel, tehát a megtartott táborok alig több mint feléből. Pedig jó lett volna tudni a többi programterv megvalósulásáról is. A költségekről a beküldött feljegyzések közül is csak nagyon kevés szólt, így annak értékelésére nem tudunk kitérni. Jó lenne, ha a beszámolók készítésénél nem a kényszerűség motiválná a táborvezetőket, hanem a mások számára hasznosítható ötletek, tanulságok, a feljegyzések dokumentumértéke.

Végezetül érdemes lesz megfogalmazni néhány tanulságot a további táborok számára. A honismereti táborok sikerebb szervezése érdekében:

- szükséges a Honismereti Bizottságon belül egy tábori módszertani munkacsoport létrehozása, amely a pályázatok kiírásában és elbírálásában működne közre, tagjai meglátogatnák a táborokat;
- az olvasó- és művelődési tábor- és kiscsoportvezetők regionális továbbképzésének keretében meg kell keresni a honismereti táborok vezetőinek továbbképzési lehetőségeit;
- folytatni kell a zsámbéki szakkörvezető-képzést, nagyobb figyelmet fordítva a részt vevő hallgatók bekapcsolódására a honismereti mozgalomba;
- meg kell keresni annak a lehetőségét, hogy a jó honismereti tábori módszerek szélesebb körben ismertté, hasznosíthatóvá váljanak.

Bartha Éva

A madéfalvi veszedelem emlékére

Madéfalva. Van-e székely és egyáltalában magyar, kinek keblében fájó érzeteket ne ébresztene e név? Van-e emberi kebel, mely fel ne lázadna a madéfalvi embertelen vérfürdő említésénél? Itt van a székely nemzet sicíliai vecsernyéjének helye, itt politikai Bertalan éjjelének gyászos emléke, ott lebeg e táj fölött mint vézes fergeteg e szó: Siculicidium...

A fenti sorokat Orbán Balázs írta *A Székelyföld leírása* című monumentális művében, a székely határország felállításának alkalmával, az 1764. január 7-én hajnalban rendezett madéfalvi székely öldöklésre emlékezve.

A tragikus esemény 225. évfordulója alkalmával két megemlékezésről is beszámolhatunk.

A székelység szellemi és anyagi kultúrájának megőrzése, a közösségi élet, az együvértartozás fejlesztése céljával 1988 szeptemberében alakult Székely Kör első rendezvénye az 1989. január 6-án Budakeszin tartott megemlékezés volt. A meghitt hangulatú művelődési központban népes közönség és több egyesület vezetőjének jelenlétében Antal Ferenc, a Székely Kör titkára megnyitó beszédében a székelység múltját idézte és jelenére figyelmeztetett. Az előadó dr. Rázsó Gyula hadtörténész a székely határország szervezését, valamint dr. Hajdú Lajos, egyetemi tanár a Habsburg birodalom társadalmi-jogi viszonyait ismertette a madéfalvi veszedelem korában. Az ünnepi műsort Jenei Katalin szavalata, Lénárt Ágota zongoraművész és Szabó Péter gordonkaművész Kodály, Székely fonó című művének előadása tette emlékeztetővé.

Érden, számos bukovinai székely lakóhelyén 1989. január 7-én a városi művelődési központban rendeztek emlékműsort. Az ünnepi megemlékezést Halász Péter, a Honismeret szerkesztője tartotta, aki Madéfalva emlékét idézve választ keresett arra a kérdésre, hogy ünnepelni vagy gyászolni jöttünk-e össze? Szerinte – mindkettőre megvan az okunk. Gyász a menekülés, bujdosás, szétszóródás, kín és szenvedés; ünnep egy népcsoport születése, amely viszontagságos történelme során elődeihez hűen őrizte és őrzi hagyományait. Az ünnepi műsorban közreműködött Fereny Csongor színművész, a Forrás néptáncegyüttes, a Mente népzeneegyüttes, és néhány énekszám után, mintegy a hagyományok ápolásának bizonyítékaként, az Érdi Bukovinai Székely Népdalkör az évadban utoljára bemutatta a Hadikfalvi betlehemes-t.

A két emlékműsor bizonyítéka annak, hogy a székely népcsoport – szülőföldjétől távol – őrzi történelmi emlékeit és ápolja hagyományait. Bizonyítja azt, hogy a madéfalvi áldozatok emléke „nem vész el”, hanem az ottani emlékoszlopra irt vers soraihoz híven:

„...hű kegyeletben megtartod őseid,
Így él majd emlékek időtlen ideig.”

György Béla